

สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการชี้แจงแนวทางการสำรวจสถานะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 9
แก่เจ้าหน้าที่จากจังหวัดที่เป็นพื้นที่สำรวจ
ระหว่างวันที่ 23 – 24 สิงหาคม 2565
ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สำนักทันตสาธารณสุขจัดประชุมเชิงปฏิบัติการชี้แจงแนวทางการสำรวจสถานะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 9 แก่เจ้าหน้าที่จากจังหวัดที่เป็นพื้นที่สำรวจ ระหว่างวันที่ 23 – 24 สิงหาคม 2565 ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการชี้แจงกระบวนการดำเนินงานตามหลักของระบาดวิทยา เพื่อให้ผู้ประสานงานในจังหวัดพื้นที่เป้าหมายเข้าใจ สามารถจัดเตรียมพื้นที่เตรียมกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งประสานงานกับทีมสำรวจ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมคือผู้แทนจากจังหวัดซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานหลักในพื้นที่เข้าประชุมจังหวัดละ 3 ท่าน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย แพร่ ตาก พิษณุโลก กำแพงเพชร ชัยนาท อ่างทอง ปทุมธานี สุพรรณบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง กาฬสินธุ์ มหาสารคาม หนองคาย นครพนม ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ ชุมพร กระบี่ พัทลุง และสตูล ผู้แทนจากศูนย์อนามัย ทั้ง 13 แห่ง รวมทั้งนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 120 ท่าน เข้าประชุมเพื่อรับทราบข้อมูล ร่วมแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและร่วมกันจัดทำแผนการสำรวจ

ในวันที่ 23 สิงหาคม 2565 ได้รับเกียรติจาก ทันตแพทย์หญิงวรางคณา เวชวิณี ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และทันตแพทย์หญิงกรกมล นิยมศิลป์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนา

ทันตสุขภาพเด็กปฐมวัยและวัยเรียน สำนักทันตสาธารณสุข กล่าวรายงาน โดยการประชุมในครั้งนี้ ประกอบด้วย การบรรยาย การอภิปราย และการประชุมกลุ่มย่อย

การบรรยาย เรื่อง การสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากของประเทศไทย ครั้งที่ 9

โดย ทันตแพทย์หญิงรวงคนา เวชวิธี ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข

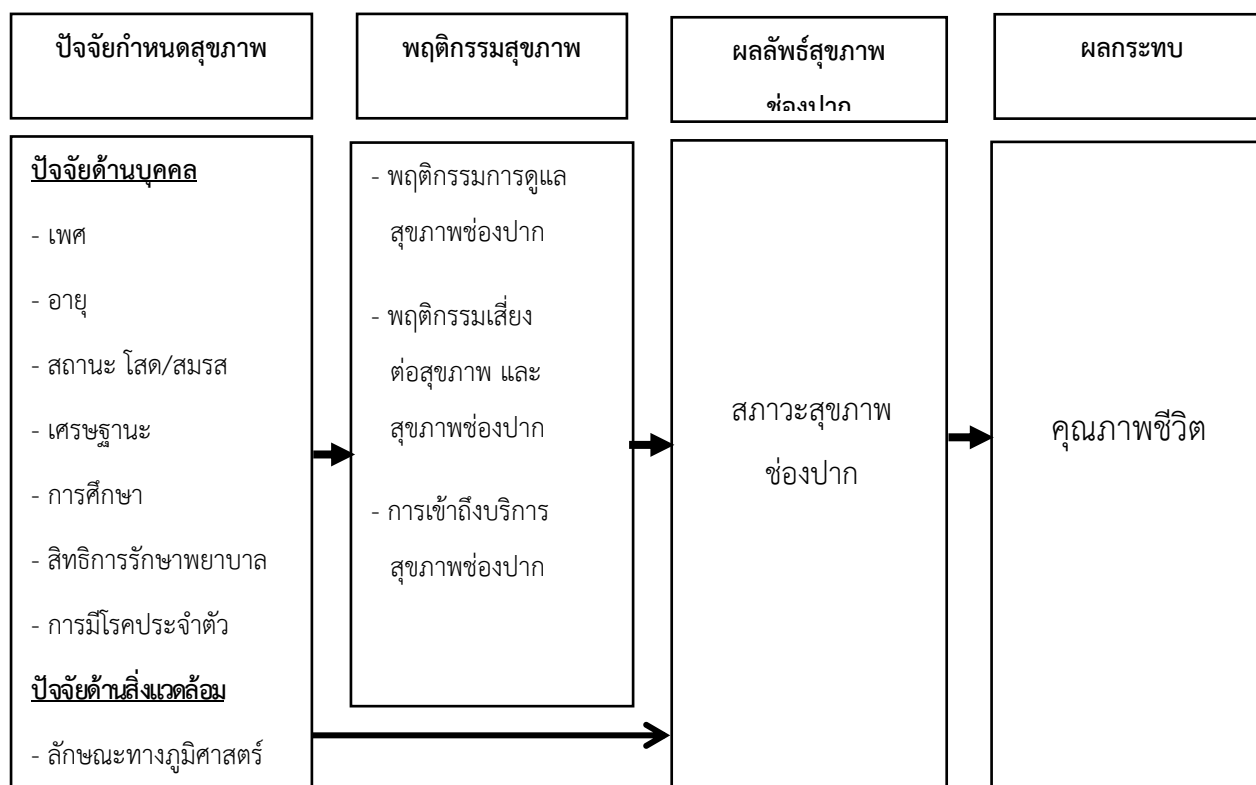
ทันตแพทย์หญิงรวงคนา เวชวิธี ได้บรรยายภาพรวมของการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากของประเทศไทย ครั้งที่ 9 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการสำรวจ กรอบแนวคิดการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาการดำเนินงาน พื้นที่สำรวจและผลผลิตของการสำรวจให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบ ดังนี้

วัตถุประสงค์การสำรวจ

1. เพื่อประเมินสภาวะสุขภาพช่องปากปัจจัยเกี่ยวข้องที่สำคัญและพฤติกรรมสุขภาพช่องปากของประชาชนในกลุ่มอายุเป้าหมายภายใต้นโยบาย/โปรแกรมระดับประเทศ
2. เพื่อติดตามแนวโน้มของสถานการณ์สภาวะสุขภาพช่องปากของคนไทย
3. เพื่อติดตามแนวโน้มของสถานการณ์สภาวะสุขภาพช่องปากของคนไทย
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวข้องที่สำคัญและพฤติกรรมสุขภาพช่องปากกับสภาวะสุขภาพช่องปาก

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

Conceptual framework ดัดแปลงมาจาก Andersen and Davidson, 1997

กลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ (7 กลุ่มอายุสำคัญ) ได้แก่

1. กลุ่มเด็กปฐมวัย 3 ปี และ 5 ปี
2. กลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น 12 ปี และ 15 ปี
3. กลุ่มวัยทำงาน 35 - 44 ปี
4. กลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 74 ปี และ 80 - 85 ปี

ระยะเวลาดำเนินการ (กันยายน 2564 ถึง กุมภาพันธ์ 2567)

1. ระยะที่ 1 การเตรียมการสำรวจ (ก.ย.64- พ.ย. 65) งบประมาณ 3,000,000 บาท (สรรส.)
  - ต.ค. - พ.ย. 2564 ขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
  - 18 - 19 ม.ค. 2565 ประชุมพัฒนาเครื่องมือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ
  - 1 - 2 มิ.ย. 2565 Try Out เครื่องมือ
  - 23 - 24 ส.ค. 2565 ประชุมชี้แจง ฯ จังหวัดที่เป็นพื้นที่สำรวจ
  - 4 - 6 ต.ค. 2565 ประชุมปรับมาตรฐานทีมสำรวจ
2. ระยะที่ 2 การดำเนินการสำรวจ สรุปรายงานผลการสำรวจ (ธ.ค. 65 - ก.พ. 67)
  - งบประมาณ 3,750,000 บาท (เสนอขอ สรรส. 3,000,000 บาท และ งบประมาณสำนักทันตฯ 750,000 บาท)

ม.ค. - มี.ค. 2566 ดำเนินการสำรวจ 25 จังหวัด

ธ.ค. 2566 ประชุมสรุปผลการสำรวจฯ

ม.ค. - ก.พ. 2567 สรุปและรายงานผลการสำรวจ

พื้นที่สำรวจ

12 เขตสุขภาพ เขตละ 2 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 25 จังหวัด

เขตสุขภาพ	จังหวัด	
	1	เชียงราย
2	ตาก	พิษณุโลก
3	กำแพงเพชร	ชัยนาท
4	อ่างทอง	ปทุมธานี
5	สุพรรณบุรี	ราชบุรี
6	ฉะเชิงเทรา	ระยอง
7	กาฬสินธุ์	มหาสารคาม
8	หนองคาย	นครพนม
9	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์
10	ยโสธร	ศรีสะเกษ
11	ชุมพร	กระบี่
12	พัทลุง	สตูล
กรุงเทพมหานคร	เขตพญาไท	เขตพระโขนง
	เขตวังทองหลาง	เขตธนบุรี
	เขตคลองสามวา	เขตบางกอกใหญ่

ผลผลิต (Output)

ปีที่ 1 : เครื่องมือในการสำรวจ (แบบการสำรวจ/ แบบสัมภาษณ์) คู่มือ/แนวทางการสำรวจ และ พื้นที่ในการสำรวจที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง

ปีที่ 2 : รายงานการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติครั้งที่ 9 (พ.ศ. 2565-2566)

บรรยายเรื่อง การสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

โดย ทันตแพทย์หญิงจิราพร ชีดีดี ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ สำนักทันตสาธารณสุข

ทันตแพทย์หญิงจิราพร ชีดีดี ได้บรรยายข้อมูลเรื่องการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก รวมถึงขั้นตอนการเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

การสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ เป็นรูปแบบการวิจัยแบบ Cross-sectional study ซึ่งใช้แนวทางสำรวจตามองค์การอนามัยโลก (Oral Health Surveys Basic Methods 5th Edition) และนำมาปรับให้เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย โดยจัดเก็บข้อมูลในกลุ่มอายุตัวแทน (Index age) ตลอดช่วงชีวิต ได้แก่การเก็บข้อมูลในกลุ่มปฐมวัย : อายุ 3 ปี และ 5 ปี กลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น : อายุ 12 ปี และ 15 ปี กลุ่มวัยทำงาน : อายุ 35-44 ปี และกลุ่มผู้สูงอายุ : อายุ 60-74 ปี และ 80-85 ปี

ข้อมูลที่จัดเก็บประกอบด้วย : โรคฟันผุ สภาวะปริทันต์ การสูญเสียฟันสภาวะฟันตกกระ สภาวะการใส่ฟัน พฤติกรรมสุขภาพช่องปากที่สำคัญ และการเข้าถึงบริการทันตสุขภาพ ใช้ข้อมูลเพื่อการติดตามแนวโน้มสุขภาพช่องปากของประเทศ ออกแบบแผนงาน/โครงการ ตลอดจนประเมินผล ระยะเวลาการสำรวจ ทุก 5 ปี ดำเนินการต่อเนื่องนับตั้งแต่ พ.ศ.2520 เป็นต้นมา (ครั้งที่ 1 ในปี 2520 ครั้งที่ 2 ปี 2527 ครั้งที่ 3 ปี 2532 ครั้งที่ 4 ปี 2537 ครั้งที่ 5 ปี 2543-2544 ครั้งที่ 6 ปี 2550 ครั้งที่ 7 ปี 2555 ครั้งที่ 8 ปี 2560 และในครั้งที่ 9 ปี 2565-2566

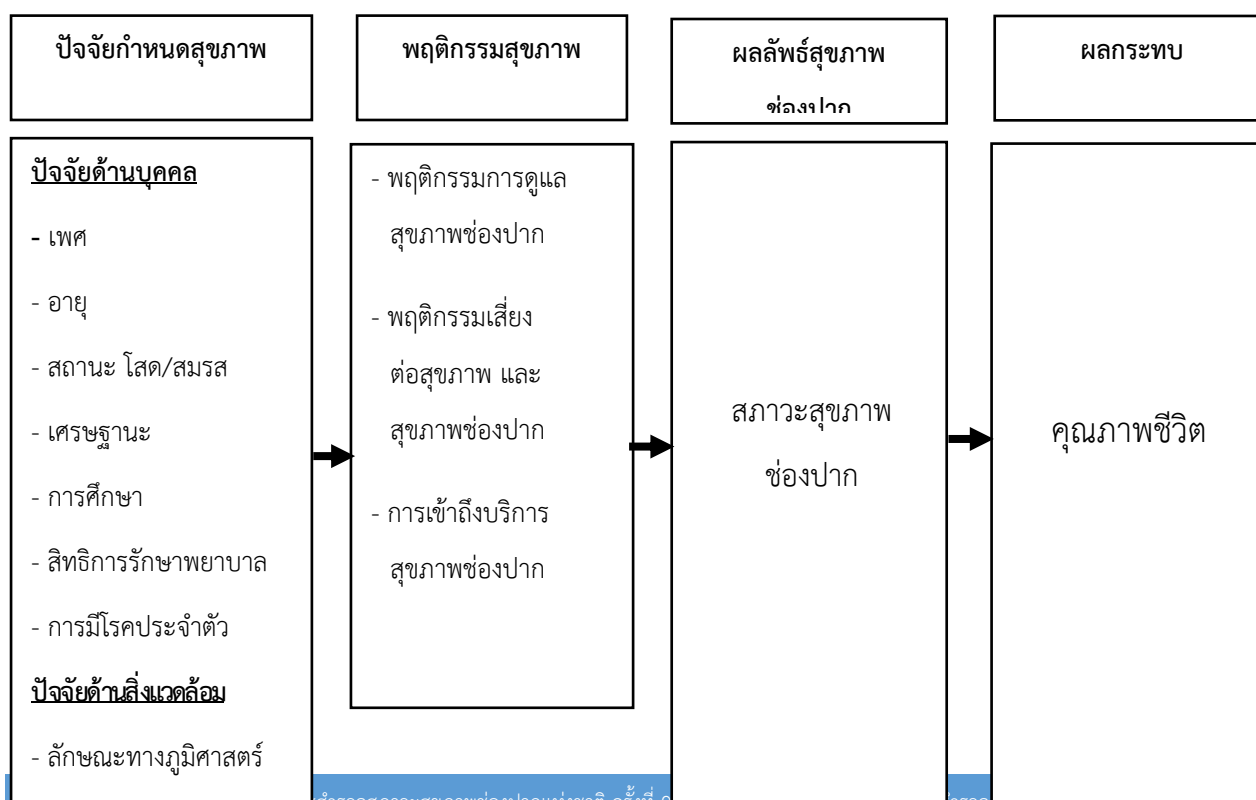
วัตถุประสงค์การสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 9

1. เพื่อประเมินสภาวะสุขภาพช่องปาก ปัจจัยเกี่ยวข้องที่สำคัญและพฤติกรรมสุขภาพช่องปากของประชาชนในกลุ่มอายุเป้าหมายภายใต้นโยบาย/โปรแกรมระดับประเทศ
2. เพื่อติดตามแนวโน้มของสถานการณ์สภาวะสุขภาพช่องปากของคนไทย
3. เพื่อประเมินผลกระทบจากสุขภาพช่องปากต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนกลุ่มอายุ 12 ปี

4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวข้องที่สำคัญ และพฤติกรรมสุขภาพช่องปากกับสภาวะสุขภาพช่องปาก
ขั้นตอนและวิธีการ

1. กำหนดประเด็นสถานการณ์ที่ต้องการทำการสำรวจ ดัชนี และเกณฑ์
  - ประชุมคณะทำงาน/ผู้เชี่ยวชาญ
2. กำหนดระดับการเป็นตัวแทนของข้อมูลการสำรวจ
3. การคำนวณขนาดตัวอย่างและสุ่มตัวอย่าง
4. การจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูล / ทดสอบเครื่องมือ
5. การขออนุมัติคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
6. การชี้แจงทำความเข้าใจในกระบวนการจัดการภาคสนาม
  - ประชุมชี้แจงผู้ประสานงานของพื้นที่สำรวจ
7. การปรับมาตรฐาน/การชี้แจงทำความเข้าใจแก่ทีมสำรวจ
  - ประชุมปรับมาตรฐานการตรวจและ การสัมภาษณ์
8. การจัดเตรียมกลุ่มตัวอย่าง
9. การเก็บข้อมูลภาคสนาม
10. การตรวจทานความถูกต้องของข้อมูล
11. การประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล
12. การแปลผลและรายงานผลการสำรวจ

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

Conceptual framework ดัดแปลงมาจาก Andersen and Davidson, 1997

องค์ประกอบของระบบสารสนเทศสุขภาพช่องปาก

1. Risk factor surveillance
2. Oral health status
3. Care and intervention
4. Administration of care
5. Quality and outcome

ที่มา: Oral Health Surveys Basic Methods 5th Edition (page 60)

การใช้ประโยชน์ของข้อมูล

1. การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน/การวางแผน/ประเมินผลด้านสุขภาพช่องปาก
  - ระดับ Outcome : สถานการณ์สุขภาพ และสถานการณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
  - รายการกิจกรรม โครงการ : Process evaluation, Monitoring และ Output evaluation
  - การวางแผน แก้ไขปัญหาที่มีอยู่ รวมไปถึงการกำหนดตัวชี้วัด สภาวะสุขภาพช่องปากของกลุ่มเป้าหมาย การเข้าถึงบริการของประชากร (ส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟันฟู) ปริมาณ และคุณภาพของกิจกรรม การติดตาม และประเมินผล
2. ได้ข้อมูลที่ต้องการซึ่งไม่มีในระบบอื่น ๆ
  - การใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบบริการและแก้ไขปัญหาของพื้นที่
3. เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงและติดตามแนวโน้มของสถานการณ์สุขภาพช่องปาก เช่น
  - ข้อมูลความชุกของโรคฟันผุ ในเด็กอายุ 3 และ 5 ปี
  - ข้อมูลความชุกของโรคฟันผุและเหงือกอักเสบในกลุ่มอายุ 18 ปี
  - ข้อมูลสภาวะปริทันต์ที่มีร่องลึกปริทันต์ตั้งแต่ 6 มิลลิเมตรขึ้นไป ในกลุ่มอายุ 35-44 ปี และผู้สูงอายุ 60-74 ปี
  - การกระจายของข้อมูลความชุกของโรคฟันผุในเขตเมืองและเขตชนบท หรือจำแนกตามภาค
  - การเปรียบเทียบข้อมูลสถานการณ์ฟันผุของประเทศไทยและประเทศอื่นๆ

การได้มาซึ่งข้อมูลจากการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก จะเป็นส่วนช่วยในการวางแผนการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพช่องปากได้

การสุ่มพื้นที่และการคำนวณกลุ่มอายุเป้าหมายในการสำรวจฯ ครั้งที่ 9

โดย นางสาวณัฐมนันท์ ศรีทอง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักทันตสาธารณสุข

นางสาวณัฐมนันท์ ศรีทอง ได้บรรยายเรื่องการสุ่มพื้นที่และการคำนวณกลุ่มอายุเป้าหมาย ดังนี้

$$\text{สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง} \quad n = Z^2 \alpha_{/2} \frac{P(1-P) * \text{deff}}{d^2}$$

$Z_{\alpha/2} = 1.96$ เมื่อกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($\alpha=0.05$)

deff = Design effect = 1.5

d = ค่าความผิดพลาดสูงสุดในการประมาณค่า P ที่ยอมรับได้ (10 - 12%)

กลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ

- กลุ่มเด็กปฐมวัยและวัยรุ่น สำหรับโรคฟันผุ
- กลุ่มวัยทำงานและผู้สูงอายุ สำหรับผู้มีจำนวนฟันถาวรใช้งาน 20 ซี่

พื้นที่สำรวจ

12 เขตสุขภาพ เขตสุขภาพละ 2 จังหวัด และเขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร รวม 25 จังหวัด
แผนการสุ่มตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างแบบ Three-Stage Cluster Sampling โดยมีเขตสุขภาพเป็นสตราตัม จังหวัด เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่ 1 ชุมชน/หมู่บ้าน เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่ 3 ในแต่ละจังหวัดที่สุ่มได้ในขั้นตอนแรก แบ่งจังหวัดตามลักษณะพื้นที่การปกครองเป็นในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล สุ่มเลือกชุมชน/หมู่บ้านจากในเขตเทศบาล 2 แห่ง และจากนอกเขตเทศบาล 2 แห่ง รวม 4 แห่ง จากการสุ่มตัวอย่างจากชุมชน/หมู่บ้านที่สุ่มได้ โดยสุ่มตัวอย่างจาก กลุ่มเป้าหมายที่เป็นไปตามเกณฑ์คัดเข้าของแต่ละกลุ่มอายุ โดยจำแนกชาย หญิง ทั้งนี้ได้มีการสุ่มสำรองชุมชน/หมู่บ้านทดแทน ในหน่วยตัวอย่างขั้นที่ 2 เพิ่ม จนกว่าจะได้จำนวนตัวอย่างครบตามที่กำหนดในแต่ละกลุ่มอายุ

แผนการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากและแบบสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 9
โดย ทันตแพทย์หญิงกรกมล นิยมศิลป์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาทันตสุขภาพเด็กปฐมวัยและวัยเรียน

ทันตแพทย์หญิงกรกมล นิยมศิลป์ ได้บรรยาย เรื่อง แผนการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากและแบบสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ (7 กลุ่มอายุสำคัญ) ได้แก่

1. กลุ่มเด็กปฐมวัย 3 ปี และ 5 ปี
2. กลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น 12 ปี และ 15 ปี

3. กลุ่มวัยทำงาน 35 - 44 ปี

4. กลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 74 ปี และ 80 - 85 ปี

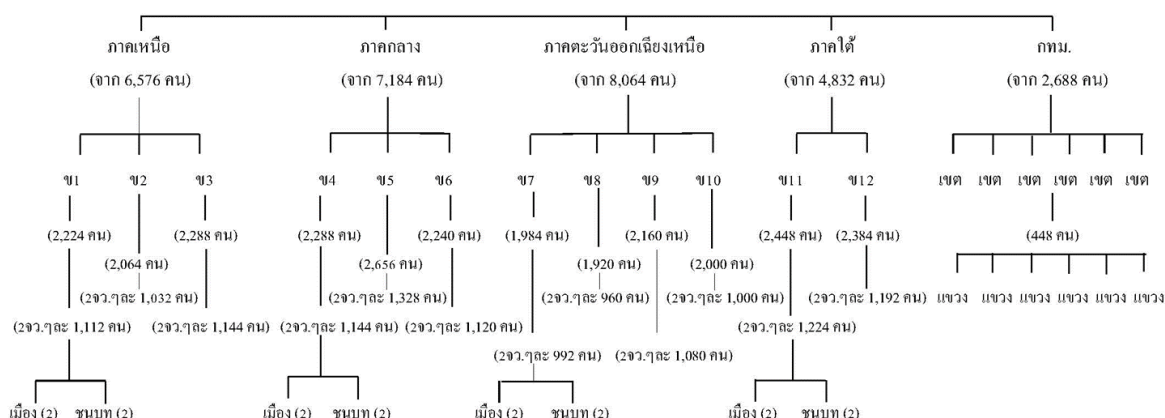
พื้นที่สำรวจ

12 เขตสุขภาพ เขตสุขภาพละ 2 จังหวัด และเขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร รวม 25 จังหวัด

ขนาดตัวอย่างในการสำรวจ (24 จังหวัด และกทม.)

อายุ (ปี)	เหนือ			กลาง			ตะวันออกเฉียงเหนือ				ใต้		กทม.	รวม (คน)
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	เขต 13	
3	480	368	400	256	416	336	480	448	496	496	272	448	464	5,360
5	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	3,536
12	448	416	448	448	576	416	288	272	368	304	704	480	640	5,808
15	336	320	288	272	336	272	272	272	304	272	384	288	416	4,032
35-44	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	3,536
60-74	272	320	512	624	640	528	272	272	288	272	432	512	464	5,408
80-85	144	96	96	144	144	144	128	112	160	112	112	112	160	1,664
รวม	6,576			7,184			8,064				4,832		2,688	29,344

ขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างประเทศไทยเพิ่มสำรวจ (29,344 คน) จากขนาดตัวอย่างที่กำหนดได้ (26,272 คน)

อายุ	เขต 1 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 2 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 3 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 4 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 5 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 6 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 7 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 8 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 9 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 10 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 11 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 12 (คน/จุดสำรวจ)	เขต 13 (คน/จุดสำรวจ)
3	60	46	50	32	52	42	60	56	62	62	34	56	78
5	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	46
12	56	52	56	56	72	52	36	34	46	38	88	60	106
15	42	40	36	34	42	34	34	34	38	34	48	36	68
35-44	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	46
60-74	34	40	64	78	80	66	34	34	36	34	54	64	78
80-85	18	12	12	18	18	18	16	14	20	14	14	14	26
รวม	278	258	286	286	332	280	248	240	270	250	306	298	448

ระยะเวลาดำเนินการ (กันยายน 2564 ถึง กุมภาพันธ์ 2567)

1. ระยะที่ 1 การเตรียมการสำรวจ (ก.ย.64- พ.ย. 65) งบประมาณ 3,000,000 บาท (สำรวจ)

ต.ค. - พ.ย. 2564 ขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

18 - 19 ม.ค. 2565 ประชุมพัฒนาเครื่องมือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ

1 - 2 มิ.ย. 2565 Try Out เครื่องมือ

23 - 24 ส.ค. 2565 ประชุมชี้แจง ฯ จังหวัดที่เป็นพื้นที่สำรวจ

25 ส.ค. 2565 ประชุมชี้แจงกรุงเทพมหานคร

4 - 6 ต.ค. 2565 ประชุมปรับมาตรฐานทีมสำรวจ

2. ระยะที่ 2 การดำเนินการสำรวจ สรุปและรายงานผลการสำรวจ (ธ.ค. 65 - ก.พ. 67)

งบประมาณ 3,750,000 บาท (เสนอขอ สรรพ. 3,000,000 บาท และ งบประมาณสำนักทันตฯ 750,000 บาท)

ม.ค. - มี.ค. 2566 ดำเนินการสำรวจ 25 จังหวัด

ธ.ค. 2566 ประชุมสรุปผลการสำรวจฯ

ม.ค. - ก.พ. 2567 สรุปและรายงานผลการสำรวจ

แผนการลงพื้นที่

เขตสุขภาพ	จังหวัด	วันที่ออกสำรวจ	หมายเหตุ
1	แพร่	8 – 14 มกราคม 2566	Child OIDP
3	กำแพงเพชร	8 – 14 มกราคม 2566	Child OIDP
4	ปทุมธานี	8 – 14 มกราคม 2566	Child OIDP
11	กระบี่	8 – 14 มกราคม 2566	Child OIDP
9	ชัยภูมิ	15 – 21 มกราคม 2566	Child OIDP
10	ศรีสะเกษ	15 – 21 มกราคม 2566	Child OIDP
6	ฉะเชิงเทรา	15 – 21 มกราคม 2566	
12	สตูล	15 – 21 มกราคม 2566	
11	ชุมพร	22 -28 มกราคม 2566	
3	ชัยนาท	22 -28 มกราคม 2566	
7	มหาสารคาม	22 -28 มกราคม 2566	
1	เชียงราย	22 -28 มกราคม 2566	
5	สุพรรณบุรี	29 มกราคม – 4 กุมภาพันธ์ 2566	
2	ตาก	29 มกราคม – 4 กุมภาพันธ์ 2566	
8	นครพนม	29 มกราคม – 4 กุมภาพันธ์ 2566	
9	บุรีรัมย์	29 มกราคม – 4 กุมภาพันธ์ 2566	
12	พัทลุง	5 – 11 กุมภาพันธ์ 2566	
10	ยโสธร	5 – 11 กุมภาพันธ์ 2566	
8	หนองคาย	5 – 11 กุมภาพันธ์ 2566	
5	ราชบุรี	5 – 11 กุมภาพันธ์ 2566	

ประชุมเชิงปฏิบัติการชี้แจงแนวทางการสำรวจสถานะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 9 แก่เจ้าหน้าที่จากจังหวัดที่เป็นพื้นที่สำรวจ วันที่ 23 – 24 ส.ค. 2565

เขตสุขภาพ	จังหวัด	วันที่ออกสำรวจ	หมายเหตุ
4	อ่างทอง	12 -18 กุมภาพันธ์ 2566	
6	ระยอง	12 -18 กุมภาพันธ์ 2566	
7	กาฬสินธุ์	12 -18 กุมภาพันธ์ 2566	
2	พิษณุโลก	12 -18 กุมภาพันธ์ 2566	
13	กรุงเทพมหานคร	20 กุมภาพันธ์ - 3 มีนาคม 2566	Child ODP

ทีมสำรวจจากส่วนกลางในแต่ละจังหวัด ประกอบด้วย

1. ผู้ตรวจ (Examiner) จำนวน 3 คน
2. ผู้จัดบันทึก (Recorder) จำนวน 3 คน
3. ผู้จัดการทีม (Manager) จำนวน 1 คน

ข้อมูลที่เก็บในการสำรวจครั้งนี้

1. การตรวจสภาวะช่องปาก
  - ทำทุกกลุ่ม ดำเนินการโดยทีมสำรวจจากส่วนกลาง
2. การสัมภาษณ์พฤติกรรมทันตสุขภาพ
  - ทำทุกกลุ่มยกเว้น 80-85 ปี ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่จากจังหวัด
3. การสัมภาษณ์โดยใช้ดัชนี Child-OIDP (The Child-Oral Impacts on Daily Performances)
  - ทำเฉพาะในกลุ่มอายุ 12 ปี ที่ได้รับการตรวจฟันและสัมภาษณ์พฤติกรรมทันตสุขภาพแล้ว (แพร่ กำแพงเพชร ปทุมธานี กระบี่ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ กรุงเทพมหานคร)
  - ดำเนินการโดยทันตบุคลากรของจังหวัด โดยจะนัดหมายกับโรงเรียนเพื่อทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลภายหลัง จำเป็นต้องมีรายชื่อของกลุ่มเป้าหมายเนื่องจากการต้องมีการตามเก็บข้อมูล
4. การเก็บตัวอย่างน้ำบริเวก
  - ทำทุกจุดสำรวจ จุดละ 3 แห่ง ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่จากจังหวัด

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารคำแนะนำอาสาสมัคร
2. ใบยินยอมเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ (consent form)
3. ใบกำกับรายชื่อกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอายุ
4. แบบฟอร์มการตรวจสภาวะช่องปาก 6 แบบ (7 กลุ่มอายุ)
5. แบบสัมภาษณ์พฤติกรรม 4 แบบ

6. แบบสัมภาษณ์โดยใช้ดัชนี Child-OIDP ในเด็กอายุ 12 ปี
7. แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลการเก็บตัวอย่างน้ำบริโรค

แบบการตรวจสภาวะช่องปาก อายุ 3 ปี

1. ข้อมูลทั่วไป
2. สัมภาษณ์พฤติกรรม 4 ข้อ
3. VISIBLE PLAQUE
  - Upper Incisor Teeth
4. DENTITION STATUS AND TREATMENT NEED
  - Caries: Modified ICDAS Index/ WHO oral health survey Basic method, 5thedition

แบบการตรวจสภาวะช่องปาก อายุ 5 ปี

1. ข้อมูลทั่วไป
2. สัมภาษณ์พฤติกรรม 6 ข้อ
3. SIMPLIFIED DEBRIS INDEX
4. DENTITION STATUS AND TREATMENT NEED
  - Caries: Modified ICDAS Index/ WHO oral health survey Basic method, 5thedition

แบบการตรวจสภาวะช่องปาก อายุ 12 ปี

1. ข้อมูลทั่วไป
2. DENTITION STATUS AND TREATMENT NEED
  - Caries: Modified ICDAS Index/ WHO Oral Health Survey Basic Method, 5thedition
3. DENTAL FLUOROSIS
4. GINGIVAL BLEEDING SCORES (MODIFIED) ;
  - ไม่ตรวจ pocket*

แบบการตรวจสภาวะช่องปาก อายุ 15 ปี

1. ข้อมูลทั่วไป
2. DENTITION STATUS AND TREATMENT NEED
  - Caries: Modified ICDAS Index/ WHO Oral Health Survey Basic Method, 5thedition
3. GINGIVAL BLEEDING SCORES (MODIFIED) ;
  - ไม่ตรวจ pocket*

แบบการตรวจสภาวะช่องปาก อายุ 35 - 44 ปี

1. ข้อมูลทั่วไป
2. DENTITION STATUS AND TREATMENT NEED
  - Caries: Modified ICDAS Index/ WHO Oral Health Survey Basic Method, 5th edition
3. TOOTH WEAR
4. GINGIVAL BLEEDING SCORES (MODIFIED)
5. POCKET SCORES (MODIFIED)
6. PROSTHETIC STATUS & PROSTHETIC NEED
7. POSTERIOR OCCLUSAL PAIR

แบบการตรวจสถานะช่องปาก อายุ 60-74 , 80-85 ปี

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ORAL DRYNESS CONDITION
3. DENTITION STATUS AND TREATMENT NEED
  - Caries: Modified ICDAS Index/ WHO Oral Health Survey Basic Method, 5th edition
4. TOOTH WEAR
5. GINGIVAL BLEEDING SCORES (MODIFIED)
6. POCKET SCORES (MODIFIED)
7. PROSTHETIC STATUS & PROSTHETIC NEED
8. POSTERIOR OCCLUSAL PAIR

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ : พฤติกรรม อายุ 12 ปี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ศาสนา

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก

- พฤติกรรมการแปรงฟัน
- พฤติกรรมการบริโภคขนมและเครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก
- พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก

ส่วนที่ 3 การรับรู้และการรับบริการ ด้านสุขภาพช่องปาก

- ประวัติการปวดฟัน การหยุดเรียน การตรวจฟัน การรักษา แหล่งความรู้

แบบสัมภาษณ์ : Child-OIDP อายุ 12 ปี

ส่วนที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพช่องปาก

ส่วนที่ 2 ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ 3 ความถี่ของปัญหา

การสัมภาษณ์ Child-OIDP (เฉพาะ จ.แพร่ กำแพงเพชร ปทุมธานี ชัยภูมิ ศรีสะเกษ กระบี่ และ กรุงเทพฯ) ทำเฉพาะในกลุ่มอายุ 12 ปี ที่ได้รับการตรวจฟัน และ สัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก เรียบร้อยแล้ว ดำเนินการโดยทันตบุคลากรของจังหวัด โดยจะนัดหมายโรงเรียนเพื่อทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลภายหลัง จำเป็นต้องมีรายชื่อเพราะต้องมีการตามเก็บข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ : 15 ปี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ศาสนา

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก

- พฤติกรรมการแปรงฟัน
- พฤติกรรมการบริโภคขนมและเครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก
- พฤติกรรมอื่นๆ

แบบสัมภาษณ์ : 35-44 ปี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ศาสนา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ การศึกษา และโรคประจำตัว

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก

- พฤติกรรมการแปรงฟัน
- พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก
- พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก

ส่วนที่ 3 - การรับรู้

- การรับบริการด้านสุขภาพช่องปาก
- คุณภาพชีวิตที่สัมพันธ์กับช่องปาก

ความพึงพอใจ ปัญหาสุขภาพช่องปาก สวัสดิการสุขภาพ แหล่งความรู้ การไปหาหมอฟัน

แบบสัมภาษณ์ : 60-74 ปี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ศาสนา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ การศึกษา โรคประจำตัว

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก

- พฤติกรรมการแปรงฟัน
- พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก
- พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพช่องปาก

ส่วนที่ 3 - การรับรู้

- การรับบริการด้านสุขภาพช่องปาก
- คุณภาพชีวิตที่สัมพันธ์กับช่องปาก

การเก็บตัวอย่างน้ำบริโภาค

จุดสำรวจแต่ละจุดเก็บตัวอย่างน้ำบริโภาค จาก 3 แหล่ง ได้แก่ โรงเรียน สพต. และชุมชน/หมู่บ้าน และบันทึกข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

การเตรียมพื้นที่การสำรวจในการสำรวจสถานะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 9 พ.ศ. 2565-2566
โดย ทันตแพทย์หญิงภัทรารณณ์ หัสดีเสวี ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ สำนักทันตสาธารณสุข

การเตรียมการประสานจังหวัด

สิ่งที่ขอความอนุเคราะห์จากจังหวัด

1. เตรียมกลุ่มตัวอย่าง และ เตรียมพื้นที่ลงสำรวจ
2. เจ้าหน้าที่ประสานงาน และ ช่วยสัมภาษณ์ (4 คน)
3. รถยนต์ (พร้อม พพร.) 2 คัน (กรณีส่วนกลางเอารถยนต์ไปเอง จะขอ 1 คัน)
4. สถานที่นัดหมาย
5. อุปกรณ์ (เก้าอี้สนาม 3 ตัว)
6. การ sterile เครื่องมือในแต่ละวัน
7. แหล่งน้ำบริโภาค

การเตรียมพื้นที่ก่อนวันลงเก็บข้อมูล

1. การหากกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มอายุที่ต้องการ

- อายุกลุ่มตัวอย่างต้องยึดตามเกณฑ์ เช่น กลุ่มอายุ 12 ปี หมายถึง อายุ 12 ปีเต็ม จนถึง 12 ปี 11 เดือน 29 วัน ซึ่งจะมีตารางเทียบวันเดือนปีเกิดให้
  - เป็นประชากรที่ลงทะเบียนเป็นคนไทยและอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เป็นจุดสำรวจตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป (ยกเว้นในกลุ่มเด็กอายุ 12 ปี เกือบทั้งเด็กไทยและเด็กต่างด้าว ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สำรวจตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป)
  - ถ้าตัวอย่างในพื้นที่จุดสำรวจหลักนั้นไม่พอ หาเพิ่มได้โดยใช้พื้นที่สำรองที่กำหนดให้ (ดูจากเอกสารที่ให้ โดยพื้นที่สำรวจจริงจะระบุเป็นลำดับที่ 1)
2. การชี้แจงกลุ่มตัวอย่าง และลงนามในใบยินยอม (consent form)
- กลุ่มเด็ก 3 ปี 5 ปี และ 12 ปี จะจัดส่งเอกสารคำแนะนำและใบยินยอมผ่านโรงเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่ชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการแก่ครูผู้ดูแลเด็ก หรือครูประจำชั้น โดยกลุ่มเด็กอายุ 3 ปี 5 ปี และ 12 ปี ครูจะไปชี้แจงต่อผู้ปกครอง และมอบเอกสารคำแนะนำพร้อมใบยินยอมให้กับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเป็นผู้อนุญาต
  - แจงให้ส่งคืนครู เพื่อให้กับทีมสำรวจส่วนกลางในวันออกเก็บข้อมูล (สำนักทันตฯ เก็บใบอนุญาตกลับมา)
  - จัดเตรียมเอกสารคำแนะนำและใบยินยอมสำหรับกลุ่มผู้ใหญ่ เพื่อให้เซ็นยินยอมในวันออกเก็บข้อมูล (ก่อนการสัมภาษณ์)
  - จัดเตรียมเอกสารคำแนะนำอาสาสมัคร / ใบยินยอมเมื่อเกินจำนวนตัวอย่างไว้ด้วย
3. จัดทำใบกำกับรายชื่อกลุ่มตัวอย่าง (3, 5, 12, 15, 35 - 44, 60 - 74, 80 - 85 ปี)
- จัดทำใบกำกับรายชื่อกลุ่มตัวอย่างของทุกกลุ่มอายุ (3 ปี 5 ปี 12 ปี 15 ปี 35 - 44 ปี 60 - 74 ปี และ 80 - 85 ปี) ตามจำนวนที่กำหนด
  - โดยระบุวัน เดือน ปีเกิด น้ำหนัก ส่วนสูง ตามแบบฟอร์มของสำนักทันตสาธารณสุข
4. ประสานงานพื้นที่เพื่อวางแผนการดำเนินงานในจังหวัด
- แผนการเก็บข้อมูลใน 1 สัปดาห์
  - การนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง
  - เตรียมผู้สัมภาษณ์ (ปรับมาตรฐานฯ วันที่ 4-6 ต.ค. 65)
5. การเตรียมพื้นที่
- สถานที่ตรวจ มีแสงสว่าง (ทีมสำรวจเตรียมไฟฉายไปด้วย)
  - แก้ว / แก้วน้ำ 3 ตัว (ถ้ามี)
  - ติดต่อบุคคล sterile เครื่องมือในแต่ละวัน
  - การบริหารจัดการระดับจังหวัด

1. รถยนต์ 2 คัน พร้อมพนักงานขับรถ (กรณีส่วนกลางนำรถยนต์ไปเองขอความอนุเคราะห์ 1 คัน)
2. เจ้าหน้าที่นำเข้าพื้นที่
3. เจ้าหน้าที่ช่วยสัมภาษณ์ 2 คน (ต้องมาปรับมาตรฐานในวันที่ 4-6 ตุลาคม 2565)
หรืออาจเพิ่มผู้ช่วยสัมภาษณ์ โดยจังหวัดสามารถชี้แจงแนวทางการสัมภาษณ์ให้คนในพื้นที่ช่วยสัมภาษณ์
4. ผู้ประสานงานพื้นที่ 2 คน
5. เจ้าหน้าที่ช่วยล้างเครื่องมือ เพื่อเตรียมส่ง sterile ที่จุด sterile ให้ทัน
6. กำหนดจุดรวมพล
  - กำหนดสถานที่นัดหมายเป็นจุดรวมพล และเวลานัดหมายลงพื้นที่ในจังหวัด
  - การเข้าพื้นที่จะไปพร้อมกันหมด (ลงจุดเดียวทั้ง 3 ทีม) หรือแยกกันไป (แต่ละจังหวัดจะมีทีมตรวจ 3 ทีม)

วันลงเก็บข้อมูล

1. การจัดรถรับ-ส่ง
2. การพาลงพื้นที่ โดยหาจุดรวมพล
3. ลงทะเบียน ตรวจรายชื่อ ผู้ช่วยสัมภาษณ์
4. ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง
5. หาแหล่งน้ำบริโภคในพื้นที่ จัดเก็บน้ำ
การเก็บตัวอย่างน้ำบริโภค
  1. เตรียมอุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำ
    - ขวดพลาสติก ขนาด 60 cc. และฝาปิดสนิท
    - กระดาษ สติกเกอร์ หรือกระดาษกาวเทป (สำหรับเขียนรายละเอียดปิดข้างขวด)
  2. วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ
    - เปิดก๊อกให้เต็มทีให้น้ำไหลผ่าน 1 นาที เพื่อไล่น้ำค้างท่อ
    - ปรับระดับการไหลของน้ำพอประมาณ
    - ใช้ขวดพลาสติกกรองน้ำ 5 ใน 6 ส่วน ของขวด แล้วปิดฝาให้สนิท
    - นำรายละเอียดที่เตรียมไว้ฉีกข้างขวด
  3. บันทึกข้อมูล/ติดฉลาก
    - ลำดับที่ .....
    - ชนิดของน้ำ เช่น น้ำฝน ประปา บาดาล น้ำบ่อ น้ำถัง/บรรจุขวด ยี่ห้อ..... สถานที่ผลิต....
สถานที่เก็บ

- ตัวอย่างน้ำ
  - โรงเรียน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
  - บ้านเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
- วัน เดือน ปี ที่เก็บ

การประสานงานและการสนับสนุนการดำเนินงาน

โดย นางสาวชนิกา โรจน์สกุลพานิช นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ สำนักทันตสาธารณสุข

นางสาวชนิกา โรจน์สกุลพานิช ได้บรรยายเรื่อง การประสานงานและการสนับสนุนการดำเนินงาน ดังนี้

1. บทบาทของผู้ประสานงานพื้นที่

- 1.1 จัดเตรียมกลุ่มตัวอย่างเข้ารับการตรวจ และ สัมภาษณ์
- 1.2 นับจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้ครบถ้วนก่อนออกจากจุดสำรวจ (แยกชาย หญิง)
- 1.3 ช่วยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล
- 1.4 จัดการเรื่องการ duplication กลุ่มตัวอย่าง
- 1.5 จัดเก็บน้ำบริโภคน้ำในพื้นที่ และ บันทึกในแบบฟอร์ม
- 1.6 จัดหาที่พักสำหรับทีมสำรวจส่วนกลาง
- 1.7 จัดเตรียมอาหารกลางวันสำหรับทีมสำรวจในวันลงเก็บข้อมูล **

2. สิ่งสนับสนุน

- 2.1 หนังสือราชการ (ดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือน พฤศจิกายน 2565)
  - คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการฯ
  - ขออนุญาตกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการสำรวจในพื้นที่
  - ขออนุญาตกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ รถยนต์ราชการ

- การโอนเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

2.2 งบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

สำนักทันตสาธารณสุข โอนเงินงบประมาณให้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จังหวัดละ 15,000 บาท ส่วนจังหวัดที่เก็บข้อมูลคุณภาพชีวิตฯ เด็กอายุ 12 ปี (Child-OIDP) จังหวัดละ 25,000 บาท โอนเงินงบประมาณภายใน เดือน พฤศจิกายน 2565

2.3 วัสดุการแพทย์ 17 รายการ

ถุงมือยาง หน้ากากอนามัยทางการแพทย์(Mask) หมวกคลุมผม สำลีก้อน สำลีแผ่น ผ้าก๊อซ (GAUZE) ขนาด 2x2 นิ้ว แอลกอฮอล์น้ำ ขนาด 450 มล. น้ำยาล้างมือ (ฆ่าเชื้อ) ขนาด 500 มล. น้ำยาทำความสะอาดเครื่องมือ ขนาด 485 มล. สบู่เหลวล้างมือ ขนาด 250 มล. ซอง sterile ขนาด 4 นิ้ว ซอง sterile ขนาด 8 นิ้ว napkin ถูงแดง ขนาด 22 นิ้ว X 30 นิ้ว กระดาษชำระ วาสลิน และขวดน้ำสำหรับเก็บน้ำตัวอย่าง ขนาด 60 มล.

2.4 แบบฟอร์มการสำรวจ 9 รายการ

1. เอกสารคำแนะนำอาสาสมัคร
  - สำหรับผู้ปกครองอาสาสมัคร อายุ 3, 5, 12 ปี
  - สำหรับอาสาสมัคร อายุ 12 และ 15 ปี
  - สำหรับอาสาสมัคร อายุ 12 ปี เฉพาะจังหวัดที่มี การประเมินคุณภาพชีวิต (Child OIDP)
  - สำหรับอาสาสมัครกลุ่ม อายุ 35 - 44, 60 - 74, 80-85 ปี
2. ใบกำกับรายชื่อกลุ่มตัวอย่าง
  - กลุ่มอายุ 3 ปี, 5 ปี, 12 ปี, 15 ปี
  - กลุ่มอายุ 35 - 39 ปี, 40 - 44 ปี
  - กลุ่มอายุ 60 - 64 ปี, 65 - 69 ปี, 70 - 74 ปี, 80 - 85 ปี
3. ใบยินยอมเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ
  - สำหรับอายุ 3, 5, 12 ปี
  - สำหรับ อายุ 15, 35 - 44, 60 - 74, 80 - 85 ปี
4. แบบสัมภาษณ์ กลุ่มอายุ 12 ปี
5. แบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตฯ (Child OIDP) เด็ก 12 ปี
6. แบบสัมภาษณ์กลุ่มอายุ 15 ปี
7. แบบสัมภาษณ์กลุ่มอายุ 35 - 44 ปี
8. แบบสัมภาษณ์กลุ่มอายุ 60 - 74 ปี
9. แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลตัวอย่างน้ำบริโภาค

2.5 วัสดุสำนักงาน 5 รายการ

1. ลวดเสียบ
2. คลิปดำหนีบกระดาษ ขนาด 40 mm.
3. กระดาษกาวย่น ขนาด 2 นิ้ว x 25 หลา
4. กระดาษกาวย่น ขนาด 1 นิ้ว x 25 หลา
5. เชือกฟาง

2.6 อุปกรณ์อื่นๆ 2 รายการ

1. แปรงสีฟันตัวอย่าง สำหรับการสัมภาษณ์
2. ชุดอุปกรณ์ดูแลความสะอาดช่องปาก (สำหรับแจกกลุ่มตัวอย่าง)

2.7 การส่งสิ่งสนับสนุน

สำนักทันตสาธารณสุข ดำเนินการส่งสิ่งสนับสนุนให้พื้นที่ ภายในเดือน พฤศจิกายน 2565 ไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและขอความอนุเคราะห์จังหวัดส่งสิ่งสนับสนุนให้พื้นที่ ที่เป็นจุดสำรวจต่อไปด้วย

3. การประสานงาน

สำนักทันตสาธารณสุขได้จัดทำรายชื่อผู้ประสานงานส่วนกลาง และผู้จัดการรายจังหวัด ซึ่งสามารถติดตามประสานงาน หรือสอบถามข้อมูลต่างๆได้ ตามรายละเอียดที่แจ้งในสไลด์ และให้แต่ละท่านที่เป็นผู้ประสานงานจังหวัดเข้าร่วมไลน์กลุ่มผู้ประสานงานจังหวัด

การแบ่งกลุ่มจัดทำแผนการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากในพื้นที่
และการนำเสนอแผนและแนวทางการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากในพื้นที่

ทันตแพทย์หญิงกรกมล นิยมศิลป์ และทันตแพทย์หญิงจิราพร ชิตดี ได้ชี้แจงแผนและแนวทางการสำรวจสถานะสุขภาพช่องปากในพื้นที่ และให้ผู้เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยน ชักถามในประเด็นข้อสงสัยต่างๆ ในการเตรียมการลงพื้นที่สำรวจการ และได้มีการแบ่งกลุ่มทั้งหมด 12 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 จังหวัด ปทุมธานี เชียงราย พัทลุง
- กลุ่มที่ 2 จังหวัด ชัยภูมิ นครพนม พิษณุโลก
- กลุ่มที่ 3 จังหวัด กระบี่ มหาสารคาม หนองคาย
- กลุ่มที่ 4 จังหวัด สตูล บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์
- กลุ่มที่ 5 จังหวัด ฉะเชิงเทรา อ่างทอง
- กลุ่มที่ 6 จังหวัด ตาก ระยอง
- กลุ่มที่ 7 จังหวัด แพร่ ชัยนาท
- กลุ่มที่ 8 จังหวัดราชบุรี
- กลุ่มที่ 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
- กลุ่มที่ 10 จังหวัด ศรีสะเกษ ยโสธร
- และกลุ่มที่ 11 จังหวัด กำแพงเพชร ชุมพร

โดยมีประเด็นการประชุมกลุ่ม คือ แผนการประสานงานกับพื้นที่สำรวจ (โรงเรียน รพสต. ศพด.) เพื่อให้ได้กลุ่มเป้าหมายตามจำนวนที่ต้องการ การจัดคน และการบริหารจัดการ ทำแผนการออกสำรวจในพื้นที่ (จุดสำรวจในแต่ละวัน) วางแผนการทำงาน (ก่อน ระหว่าง และหลังวันสำรวจ) การสนับสนุนการดำเนินงานของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการการสนับสนุน โดยได้ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอซึ่งได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอประชุมกลุ่ม

ประเด็น	รายละเอียด
1.กำลังคนหรือพนักงานในองค์กร (Manpower)	กรุงเทพมหานคร ไม่มีคนช่วยสัมภาษณ์ และไม่มีเก้าอี้สนาม มีคนพาลงพื้นที่ครั้งละ 1 คน
2.เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน (Machine)	1. วิธีการ Sterile เครื่องมือของแต่ละพื้นที่ คลินิกเอกชน/โรงพยาบาล 2. การหาคนมาเพื่อ Sterile เครื่องมือและการจัดหาเงิน OT ให้ 3. กรณีนี้เครื่องมือใช้หม้ออบแรงดันจะมีผลต่อของที่ใส่เครื่องมือหรือไม่

ประเด็น	รายละเอียด
3.วัสดุอุปกรณ์และวัสดุดิบต่าง ๆ (Material)	1. การมีจุดคัดกรองโควิด 2. เตรียมอุปกรณ์ mask / Alc. Gel ให้เพียงพอ
4.วิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน (Method)	1. สามารถที่จะสัมภาษณ์ ODP เด็ก 12 ปี พร้อมกับการสัมภาษณ์ในแบบสัมภาษณ์ survey ได้หรือไม่ 2. การลงเก็บข้อมูล สามารถแยกทีม 3 ทีม ไปทีมละ 1 อำเภอ แล้วทีมนั้นก็อยู่อำเภอละ 5 วัน ลงพร้อมกันเลยได้หรือไม่ 3. จำเป็นต้องบ้วนน้ำยาก่อนตรวจฟันหรือไม่ ถ้าต้องบ้วน เตรียมอุปกรณ์แก้วกระดาษ / น้ำยาบ้วนปาก
5.การบริหารจัดการภายในองค์กร (Management)	1. การบริหารจัดการของส่วนกลาง 1.1 การจัดทำหนังสือถึงพื้นที่ - จะส่งหนังสือช่วงไหน เพื่อทางจังหวัดจะได้นำไปเตรียมวางแผน (กำลังคนและรถยนต์) และจัดทำหนังสือขออนุญาตการลงเก็บข้อมูลกับพื้นที่ต่อไป 1.2 การบริหารจัดการเรื่องเงิน - การเลี้ยงข้าวกลางวันกลุ่มตัวอย่างที่รอจนเที่ยงหรือเลยเที่ยงด้วยค่าอาหารกลางวันสองพันไม่น่าจะเพียงพอกินอาจต้องนำเงินโครงการแบ่งใช้ตรงนี้ด้วยถ้าไม่ได้งบค่าอาหารต่อวันเพิ่ม - งบประมาณส่งไปที่ สสจ. โรงพยาบาลจะทำโครงการไปตั้งเงินออกมาใช้ได้ - งบประมาณจะมาช่วงเดือนไหน - เงิน 2,000 บาท พื้นที่ต้องมีใบเสร็จให้ทางส่วนกลางไหม 1.3 การสื่อสารประชาสัมพันธ์ - เสนอให้มีออนไลน์ในการปรับมาตรฐานการสัมภาษณ์ - เสนอให้มีของสมนาคุณสำหรับกลุ่มตัวอย่างควรจัดให้เพียงพอหรือมีสำรองไว้พอสมควร (ครั้งที่แล้วไม่เพียงพอ) - เสนอให้มีการออกเกียรติบัตรขอบคุณ อสม.ที่เข้าร่วมการออกสำรวจในครั้งนี้อย่างจะลงนามโดยผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข หรืออธิบดีก็ได้ - เสนอให้สำนักทันตสาธารณสุขทำ infographic ประชาสัมพันธ์การออกสำรวจให้พื้นที่ โดยพื้นที่สามารถเดิมนวันและสถานที่เองได้ 2.การบริหารจัดการของพื้นที่

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>2.1 การเก็บข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - จังหวัดมหาสารคาม วางแผนสัมภาษณ์ล่วงหน้า ทำบัตรสำหรับนัดให้อาสาสมัครมาตรวจฟัน จุดนัดรวมพล ที่ศาลาวัด - จังหวัดกระบี่ วางแผนสัมภาษณ์ล่วงหน้า จัดระบบคิวและทำใบกำกับแยกชายหญิง ในทุกกลุ่มอายุและลงพื้นที่ จุดสำรวจละ 1 วัน - จังหวัดอ่างทองและจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มวัยทำงานและวัยสูงอายุ ถ้าจะเรียกมาตรวจได้ง่ายจะเป็นในกลุ่ม อสม. เกือบทั้งหมด ถ้าต้องการกลุ่มอาชีพอื่นอาจต้องเดินตามบ้าน - จังหวัดตากพื้นที่ปลวกแดงเป็นพื้นที่หลักมีพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ค่อนข้างปิดไม่ให้ความร่วมมือ อาจจะต้องไปเก็บข้อมูลหรือตรวจรายบ้านในช่วงเย็น หลังเลิกงาน ไม่สามารถนัดคนมาได้เนื่องจากมีประชากรแฝงค่อนข้างเยอะ - จังหวัดนครพนม ขอกลับไปสอบถามทีมในเรื่องจำนวนกลุ่มตัวอย่าง - จังหวัดกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท จุดที่สุ่มได้เป็นความรับผิดชอบของคลินิก อาจจะไม่ลงพื้นที่ได้ยาก และ กลุ่มวัยทำงานเสนอให้เก็บข้อมูลวันเสาร์อาทิตย์ <p>2.2 การจัดการรถยนต์</p> <ul style="list-style-type: none"> - จังหวัดมหาสารคาม มีรถสนับสนุนให้ทีมได้ 1-2 คัน - จังหวัดกระบี่ มีรถสนับสนุนให้ทีมได้ 2 คัน

สำนักทันตสาธารณสุขจะดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการปรับมาตรฐานทีมเก็บข้อมูลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 4 - 6 ตุลาคม 2565 ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น จังหวัดกรุงเทพมหานคร และฝึกปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบจะดำเนินการจัดทำหนังสือราชการส่งไปภายหลัง และจะมีงานส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์พื้นที่สำรวจ และคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อส่งให้พื้นที่สำรวจต่อไป และหากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมให้สอบถามได้กับผู้จัดการทีม หรือผู้รับผิดชอบโครงการตามรายละเอียดในเอกสารประกอบการประชุม และขอความร่วมมือในการดำเนินการวางแผนการออกสำรวจพร้อมส่งข้อมูลกลับมายังสำนักทันตสาธารณสุข ตามสไลด์การบ้าน 1. ข้อมูลประชากร ส่ง 30 สิงหาคม 2565 และ 2. ข้อมูลแผนการสำรวจ ส่ง 30 กันยายน 2565 เพื่อดำเนินการต่อไป